

Povinná výbava Firefoxu

Kdo by se chtěl probírat stovkami doplňků pro internetový prohlížeč Firefox? Vybrali jsme pro vás a vyzkoušeli dvě desítky těch **NEJLEPŠÍCH A NEJUŽITEČNĚJŠÍCH**.

RADEK KUBEŠ

Popularita internetového prohlížeče Firefox vychází jak z jeho bezpečnosti, snadné ovladatelnosti a bohaté funkční výbavy, tak z odporu uživatelů k Microsoftem násilně tlačенému, bezpečnostními dírami prošívanému Internet Exploreru. Firefox je open-source program, uživatelům je tedy k dispozici i jeho zdrojový kód a dokumentace. Právě proto získává Firefox technologickou převahu, jelikož je možné k němu vyvíjet různé doplňkové aplikace a moduly. Vybrali jsme pro vás dvacet nejlepších doplňků a modulů, bez kterých se při surfování na internetu prostřednictvím Firefoxu nemůžete obejít.

Stránky a odkazy: Bleskové surfování

Mnoho doplňků pro Firefox usnadňuje nebo urychluje surfování na internetu. Jde například o doplněk **Snap Links**, který slouží k hromadnému otevírání více odkazů z jedné internetové stránky v samostatných panelech. Po instalaci doplňku stačí jen podržet pravé tlačítko myši a označit odkazy, které chcete otevřít. Zvolená oblast stránky s odkazy se označí zeleným rámečkem a samotné odkazy se ještě zvýrazní červeně. Jakmile pustíte tlačítko myši, otevřou se vybrané odkazy v nových panelech prohlížeče. Možnosti nastavení doplňků nabízí například změnu tlačítka myši, kterým se budou odkazy označovat, volbu barvy označených odkazů a především také úpravu funkcí doplňku. Snap Links totiž nemusí označené odkazy jen otevírat. Můžete si například nastavit, aby se označené adresy zkopírovaly do schránky nebo

uložily mezi záložky nebo aby se odkazované soubory uložily na disk počítače.

Při surfování na internetu jste dost možná narazili na stránky s ne zcela legálním obsahem, které obsahovaly odkazy v takovém formátu, že na ně nebylo možné prostě kliknout a otevřít je v prohlížeči. Nejedná se o chybu, ale o záměr tvůrce stránek neposkytovat přímé odkazy, typicky na stažení hudby či filmů, a nedostat se tak do konfliktu se zákony na ochranu autorských práv. S drobným doplňkem **Linkification** si ale poradíte i s takovými odkazy. Doplněk Firefoxu tyto odkazy identifikuje a upraví je na aktivní. V možnostech nastavení doplňku najdete mnoho užitečných voleb (otevírání odkazů v novém okně, panelu atd.), k běžnému použití je ale nepotřebujete upravovat.

Při práci s více otevřenými panely zároveň se nemusíte spokojit s titulkem stránky zobrazeným na záložce. Doplněk **Tab Scope** totiž umí zobrazit náhledy všech stránek otevřených v panelech prohlížeče. Nastavení a ovládání doplňku je velmi snadné, je totiž v češti-

 NA DVD: Všechny zmíněné plug-iny najdete pod DVD indexem **PLUGINY**

ně. Můžete si nastavit, kde se budou náhledy stránek zobrazovat, jak budou velké a také prodlevu před zobrazením náhledu poté, co najedete myší na panel s webovou stránkou.

Doplněk **Fast Dial** přidává Firefoxu funkci úvodního rozcestníku stránek, na kterou jsme zvyklí z prohlížečů Opera a Chrome. Můžete si sami nastavit, kolik náhledů stránek se v rozcestníku po spuštění Firefoxu nebo otevření nového panelu prohlížeče zobrazí a jak budou velké. Dvojitým kliknutím na prázdný náhled otevřete okno s nastavením adresy stránky, která má být v náhledu uložena. Svoje oblíbené stránky můžete ovšem také pohodlně spravovat přes záložky Firefoxu, kde si Fast Dial vytvoří vlastní složku. Vaše oblíbené stránky mohou být seřazeny podle názvu, návštěvnosti, nebo jen podle toho, jak si je nastavíte. Nechybí ani nastavení vzhledu úvodní stránky s náhledy. V možnostech nastavení Firefoxu zvolte jako výchozí prázdnou stránku, pak se vám bude při každém spuštění prohlížeče zobrazovat nabídka Fast Dial.

Velmi populárním doplňkem, tedy nikoliv mezi zadavateli reklamy, je **Adblock Plus**, nástroj na blokování internetové reklamy a zrychlení načítání stránek. Adblock Plus pracuje na základě filtrů, které si můžete nastavit buďto sami, nebo je importovat z internetu. Vlastní filtr nastavíte snadno. Stačí na otevřené internetové stránce kliknout pravým tlačítkem na reklamní banner a zvolit možnost »Blokovat obrázek...«. V otevřeném okně nastavení filtru pouze kliknete na »Přidat filtr« a nastavení je hotové. Vybraný banner vás už nebude obtěžovat ani nebude zpomalovat načítání stránky. Ruční zadávání filtrů by samozřejmě bylo časově náročné, proto je možné filtry hromadně importovat. V menu »Nástroje« zvolte »Předvolby Adblock Plus...« a pak v nabídce »Filtry« vyberte volbu »Přidat cizí filtry...«. Doplněk vám dá na výběr mezi připravenými sadami filtrů od jiných uživatelů. Filtry pro české stránky na seznamu pravděpodobně nebudou, proto zvolte možnost »Zobrazit všechny sady cizích filtrů«. Na nově otevřeném seznamu už jistě budete úspěšnější, stačí najít odkaz »Subscribe: Czech List«, kliknout na něj a potvrdit přidání cizích filtrů do doplňku. Váš Firefox pak bude připraven „ořezat“ většinu českých internetových stránek od reklamy.

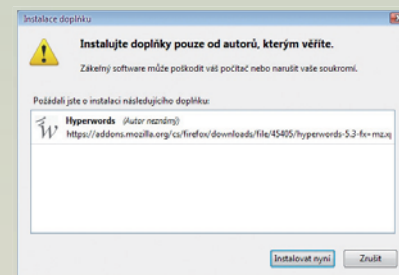
Vyhledávání a stahování: Pomocníci stahovačů

Řada zajímavých doplňků prohlížeče Firefox se věnuje usnadnění vyhledávání na internetu a stahování dat. Například doplněk **Google Preview** umí zobrazit náhledy stránek nalezených na základě vašeho dotazu vyhle-

INFO_JAK INSTALOVAT?

Z internetu i DVD

Doplňky Firefoxu je možné instalovat přímo z internetu, prostým kliknutím na odkaz k instalaci. Firefox otevře okno s popisem doplňku, kde stačí jen kliknout na tlačítko »Instalovat nyní«.

Abyste nemuseli všechny užitečné doplňky pro Firefox stahovat z internetu, připravili jsme pro vás instalační balíčky popisovaných doplňků na Chip DVD. Postup instalace se pak liší jen minimálně. Jestliže si prohlédnete obsah Chip DVD ve Firefoxu, stačí opět jen kliknout na instalační doplněk a ta proběhne stejně jako při instalaci z internetu. Při prohlídce obsahu Chip DVD v Průzkumníkovi Windows kliknete na instalační balíček doplňku, zvolte možnost »Vybrat program ze seznamu« a pak vyberte z nabídky »Firefox«, případně pro jeho vyhledání použijte tlačítko »Procházet...«. Po instalaci doplňku si Firefox vyžádá restart a pak již můžete začít využívat nové funkce prohlížeče. Seznam instalovaných doplňků a možnosti jejich nastavení najdete ve Firefoxu v menu »Nástroje«, pod volbou »Správce doplňků«.

Instalace doplňků: Jestliže neinstalujete doplňky Firefoxu přímo z internetu nebo z Chip DVD otevřeného ve Firefoxu, je třeba pro otevření instalačního balíčku s doplňkem nastavit Firefox.

dávaci Google nebo Yahoo. Nastavení doplňku umožňuje především volbu počtu zobrazených náhledů, jelikož jejich generování trochu zpomaluje zobrazení výsledků vyhledávání. Standardně se zobrazují náhledy pro prvních deset výsledků.

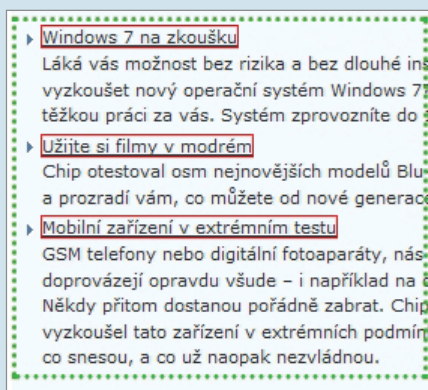
Při práci s vyhledávačem Google může přijít vhod také doplněk **AutoPager**. Tento nástroj umí například v Googlu automaticky načíst další stránky výsledků vyhledávání. Stačí jen dojet na konec první stránky,

a AutoPager sám načte obsah stránky další. Stačí pak jen otáčet kolečkem myši pro zobrazení dalších výsledků vyhledávání na jediné stránce.

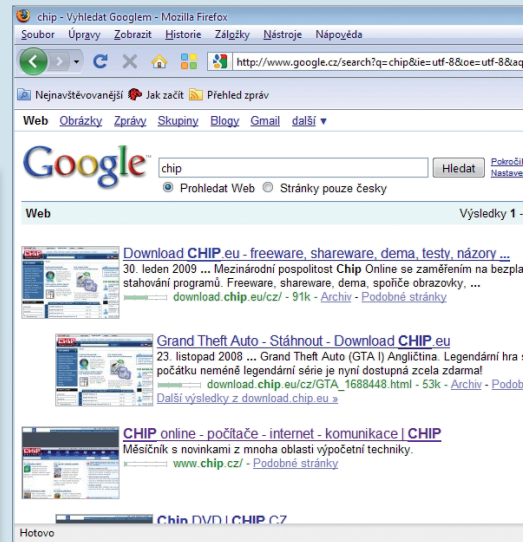
Šikovným doplňkem pro stahování dat je **Download Statusbar**, který nikterak nenahrazuje standardní nástroj Správce stahování ve Firefoxu, pouze zobrazuje průběh stahování jiným způsobem. Namísto velkého okna Správce stahování se jeho průběh zobrazuje ve stavovém řádku prohlížeče, společně s informacemi o rychlosti stahování, zbývajícím čase do dokončení stahování nebo objemu stažených dat. V možnostech nastavení doplňku jsou k dispozici ještě volby akce po skončení stahování, nastavení vzhledu doplňku nebo automatická kontrola stažených souborů anti-virovým programem, který používáte.

Dvě hlavní funkce nabízí doplněk **DownThemAll!**, šikovný stahovací manažer pro Firefox. DownThemAll! spolehlivě zastoupí Správce stahování ve Firefoxu a nabídne rychlejší stažení souborů pomocí jejich rozdělení na více částí a souběžného stahování. Funkce doplňku se integruje i do kontextové nabídky pravého tlačítka myši. Druhou důležitou funkcí je hromadné stahování souborů ze seznamu odkazů. Stačí jen myší označit odkazy na soubory ke stažení a v kontextové nabídce vybrat volbu »dTA OneClick select on...«. Při hromadném stahování můžete určit soubory ke stažení pomocí filtrů (ZIP archivy, obrázky, videa atd.). Doplněk pak spustí stahování souborů ze všech označených odkazů najednou. Tvůrci doplňku DownThemAll! nezapomněli ani na bezpečnost uživatelských dat, proto je pravidelně mazán seznam stažených souborů.

Dalším vyspělým doplňkem pro usnadnění a urychlení stahování z internetu je **FlashGot**. Doplněk obsahuje vedle funkce pro hro-

Práce s více odkazy: Doplněk Snap Links umí současně otevřít nebo i uložit více odkazů z jedné stránky, stačí je jen označit myší.

Náhledy výsledků: Doplněk Google Preview zobrazí náhledy stránek nalezených vyhledávačem Google na základě vašeho dotazu.

S ukládáním videí ve formátu Flash ze serverů, jako je YouTube, Stream.cz a mnoho dalších, na disk počítače vám pomůže doplněk **Video DownloadHelper**. Vždy když otevřete stránku s obsahem, který umí Video DownloadHelper stáhnout, aktivuje se jeho animovaná ikona vedle adresního řádku Firefoxu. Po kliknutí na malou šipku vedle ikony doplňku se zobrazí seznam obsahu, který je možné uložit do počítače. Pak už zbývá jen zvolit cílovou složku na disku. Podobně je možné hromadně stáhnout například i fotogalerie obrázků nebo třeba hudební soubory z internetových stránek. Vždy je třeba jen sledovat ikonu doplňku, zda signalizuje obsah ke stažení.

Pro experty: Bezpečnost především

Pro Firefox existují i doplňky vhodné spíše pro pokročilé uživatele, kteří úzkostlivě hledí na bezpečnost nebo třeba používají přenosy dat přes protokol FTP. Doplněk **NoScript** absolutně zakáže aktivní obsah internetových stránek, který je často zdrojem ohrožení počí-

Doplněk **IE Tab** vám zase pomůže všude tam, kde je pro zobrazení stránky nebo použití internetové služby třeba načíst stránku v Internet Exploreru. To je nutné nejčastěji proto, že daná stránka nebo služba neodpovídá tak docela internetovým standardům nebo využívá některé technologie, zakotvené pouze v IE. Doplněk IE Tab spustí ve Firefoxu jádro IE a zpřístupní vám tak weby a služby, které jej pro svoje zobrazení nebo funkci potřebují. IE Tab můžete ovládat přes kontextovou nabídku pravého tlačítka myši (volba »Otevřít odkaz v IE Tab«) nebo si můžete přidat jeho ikonu do nástrojové lišty Firefoxu.

Pro přenos dat pomocí protokolu FTP není Firefox standardně příliš vybaven, existuje ovšem doplněk **FireFTP**, který vám s přenosem dat přes FTP pomůže. FireFTP najdete po instalaci v nabídce »Nástroje«, FTP klient se otevře jako nový panel prohlížeče. Pomocí volby »Create an account...« v levém horním rohu okna doplňku do FTP klienta jednoduše přidáte informace o účtu na FTP serveru. Stačí zadat jméno účtu (»Account Name«), adresu FTP serveru (»Host«), uživatelské jméno (»Login«) a heslo (»Password«). FireFTP nabízí i další možnosti nastavení, například šifrování přenosu. Pro připojení k nastavenému účtu stačí kliknout na tlačítko »Connect«, FTP klient se připojí k serveru a zobrazí vám stromovou strukturu složek, podobně jako Průzkumník Windows. Pomocí tlačítek se šipkami, mezi panely klienta, můžete přenášet soubory a složky mezi FTP serverem a svým počítačem.

Používání Firefoxu si můžete usnadnit a příjemnit také úpravou položek hlavní nabídky prohlížeče, kontextové nabídky panelů i pravého tlačítka myši. Doplněk **Menu Editor** zobrazí všechny standardní položky nabídek a vy můžete ty nepotřebné snadno deaktivovat a zjednodušit si tak ovládání prohlížeče. Deaktivace položek se provádí kliknutím na zelenou značku vedle názvu položky. Stej-

Internet Explorer 8 nenabídne ani zlomek funkcí

madné stahování, kdy opět stačí jen označit více odkazů na soubory ke stažení, například i funkci pro stahování videí z YouTube a dalších podobných serverů. Stačí otevřít stránku s videem a poté použít nabídku »FlashGot Media« z kontextové nabídky pravého tlačítka myši. FlashGot umí také stáhnout kompletní obsah webových stránek, včetně stránek a souborů, které jsou s nimi propojeny odkazy. Další zajímavou funkcí je například převod skrytých odkazů na aktivní (tak jako to dělá Linkification), FlashGot umí spolupracovat i s doplňkem DownThemAll.

tače. NoScript blokuje Flash, JavaScript, Silverlight i další podobné technologie a jejich spuštění na webu povolí pouze pro nastavené výjimky. Webové stránky, jejichž aktivní obsah nechcete blokovat, můžete přidat na seznam výjimek v nastavení doplňku prohlížeče nebo je jednoduše odblokovat pomocí tlačítka doplňku, zobrazovaného ve stavovém řádku prohlížeče. Ani při použití doplňku NoScript tedy nepřijdete o stránky a služby, které využívají JavaScript a podobné technologie, používané například u internetových bankovníctví a dalších služeb.

ným způsobem můžete zobrazení položek menu opět aktivovat. Menu Editor ovšem umí položky menu také přemísťovat. Stačí jen kliknout na tlačítko »Advanced mode«, které otevře druhý panel s položkami menu. Prostým přetažením položek menu myší mezi panely pak můžete měnit jejich umístění v ovládní prohlížeče. Jestliže chcete vrátit všechny položky menu zpět na své místo, použijte tlačítko »Reset All«.

Užitečné drobnosti: Informace i zábava

Přehled užitečných doplňků prohlížeče Firefox zakončíme několika nástroji na úpravu ovládní Firefoxu a jeho rozšíření o další funkce. Například velmi jednoduchý, avšak o to užitečnější doplněk **All-in-One Sidebar** doplní do Firefoxu postranní panel s ikonami pro otevření seznamu záložek, historie navštívených stránek, Správce stahování, seznamu instalovaných doplňků nebo zobrazení informací o aktuální stránce a jejího zdrojového kódu. All-in-One Sidebar můžete navíc zcela volně rozšiřovat o ikony dalších funkcí Firefoxu i všech doplňků. Kliknete pravým tlačítkem myši kamkoliv do prostoru postranního panelu a z otevřené nabídky zvolte »Vlastní...«. Otevře se vám okno s nabídkou všech nástrojů, které můžete na panelu zpřístupnit. Jednoduše přetáhněte ikony vybraných nástrojů na panel All-in-One Sidebar a pak klikněte na »Hotovo«. Pomocí kontextové nabídky pravého tlačítka myši lze také velmi snadno měnit umístění nástrojového panelu a styl jeho zobrazení. V možnostech nastavení doplňku lze upravit ještě mnoho dalších parametrů doplňku, jako je například šířka panelu, klávesové zkratky pro jeho ovládní atd.

Mnoho uživatelů Firefoxu by si jistě jen velmi těžko dovedlo představit ovládní svého oblíbeného internetového prohlížeče bez gest kreslených myší. Tuto užitečnou vlastnost ovšem Firefox nemá ve své základní výbavě. Gesta umí Firefox naučit doplněk **Mouse Gestures Redox**. V doplňku jsou nastavena gesta pro ovládní základních funkcí prohlížeče, další si můžete stáhnout z internetu nebo vytvořit sami. Můžete si zvolit, které tlačítko myši (případně v kombinaci s funkční klávesou) budete ke kreslení gest používat a rovněž způsob, jakým budou gesta na obrazovce zobrazena. Mouse Gestures Redox nabízí pochopitelně i seznam všech obsažených gest. Pro jeho zobrazení v postranním panelu Firefoxu použijete menu »Zobrazit«, volbu »Postranní lišta« a poté »Mouse Gestures«. Pak už stačí jen podržet tlačítko myši (ve výchozím nastavení pravé) a provádět tahy myši podle naznačených schémat.

Jestliže se vám v novém Internet Exploreru 8 zalíbila funkce akceleratorů, rozhodně o ni nemusíte být ochuzeni ani ve Firefoxu. Velmi podobnou, ale daleko bohatší funkci totiž nabízí doplněk **Hyperwords**. Doplněk funguje okamžitě po instalaci, bez dalšího nastavování. Při surfování stačí jen označit slovo nebo více slov v textu internetové stránky, kliknout na označený text pravým tlačítkem myši a z kontextové nabídky vybrat volbu »Hyperwords«. Doplněk Hyperwords vám nabídne velmi bohatou škálu možností, jak s označeným textem naložit. Ty zahrnují například vyhledání označeného slova Googlem nebo ve Wikipedii a dalších encyklopediích, jeho přeložení do zvoleného jazyka (čeština bohužel chybí), nalezení adresy v Google Maps, odeslání zprávy na označený e-mail přes Gmail, nalezení zboží na eBay, vytvoření čísla přes Skype a mnoho dalšího. Některé výsledky (encyklopedie, vyhledávače ad.) se zobrazují ve speciálním okně bez otevírání nové stránky, pro jiné se otevře nový panel se zvolenou službou. Možnosti nastavení doplňku Hyperwords jsou obrovské, můžete třeba pro větší přehlednost deaktivovat nepoužívané služby, nastavovat zobrazení výsledků nebo upravovat parametry konkrétních služeb. Akcelerátory v Internet Exploreru 8 zatím neumí ani zlomek toho, co zvládne Hyperwords pro Firefox.

S ovládním více než dvou desítek typů multimediálních přehrávačů přímo z prostředí Firefoxu vám pomůže užitečný doplněk **FoxyTunes**. Po instalaci doplňku přibudou ve stavovém řádku Firefoxu tlačítka pro ovládní všech základních funkcí multimediálních přehrávačů, jako jsou Winamp, Windows Media Player, iTunes a mnoho dalších. Pro ovládní hlasitosti, přeskačování skladeb nebo třeba

pozastavení přehrávání už vůbec nebudete muset opustit okno Firefoxu. Navíc, podle informací z tagů přehrávaných hudebních skladeb umí FoxyTunes vyhledávat na internetu texty a další informace o přehrávané hudbě. FoxyTunes samozřejmě nenahrazuje samotný přehrávač, který musí být při přehrávání spuštěn, pouze ovládá jeho funkce.

Také poslední doplněk se po své instalaci usídlí ve stavovém řádku Firefoxu. Jak už název doplňku **Forecastfox** trochu napovídá, přinese vám tato miniaplikace do prohlížeče předpověď počasí. V nastavení doplňku si můžete vybrat město, pro které se bude zobrazovat jak aktuální informace o počasí, tak i předpověď na další dny. Například předpověď pro Prahu získáte tak, že v nastavení Forecastfox kliknete na tlačítko »Hledat kód« a do volného řádku v nově otevřeném okně napíšete »Praha«. Pak už stačí jen vybrat některou z nalezených lokalit a kliknout na »OK«. Stejně můžete vyhledat i řadu dalších větších měst v České republice. Forecastfox komunikuje v češtině, proto si velmi snadno nastavíte i měrné jednotky, zobrazení předpovědi na další dny a další funkce doplňku.

Doplňky Firefoxu: Kde hledat další

Přehled dvaceti nejužitečnějších a nejzajímavějších doplňků internetového prohlížeče Firefox je jen velmi malou ukázkou z neřeberné nabídky rozšiřujících modulů pro Firefox, nemluvě o samostatných programech, které jsou svými funkcemi s Firefoxem nějak provázány (nástroje na zálohování záložek a nastavení Firefoxu atd.). Nejrozsáhlejší galerii doplňků pro Firefox, rozřazených do kategorií a žebříčků, najdete na adrese addons.mozilla.org.

RADEK.KUBEŠ@CHIP.CZ

S Firefoxem na FTP: V základní výbavě Firefoxu FTP klient chybí, není ovšem nic jednoduššího, než jej dovybavit výborným doplňkem FireFTP.

Stahování multimédií: Video DownloadHelper umí uložit videa z YouTube a podobných serverů na disk počítače a poradí si i se stažením obrázkové galerie z webové stránky.